

1

Het zicht was minder dan zestig meter. Ze had het grootlicht aan, ook al was het pas halfelf. Een van de bladen van de ruitenwissers had losgelaten en de neerddwarrelende as was samengeklonterd als op de bodem van een kattenbak.

Stella Robertsson schoof heen en weer op de plakkerige zitting. Ze was met het vliegtuig gekomen, maar het toestel had door de rookontwikkeling eerder moeten landen. De laatste honderd kilometer had ze met de streekbus ontmoeten en bij het politiebureau was ze opgehaald door een politie-assistent met hevige acne, zijn gezicht leek wel een sterrenkaart.

Nu volgde ze een zweetdruppel in de nek van de assistent en zag ze dat de buitenthermometer vierendertig graden aanwees.

Het was de grootste bosbrand sinds mensenheugenis en tienduizenden hectaren waren al vernietigd. Overal in het land werd het nieuws op de voet gevolgd, maar voor Stella maakte dat niets uit.

Laat de shit maar branden, dacht ze. Het land was toch al verbrand. Wat viel er nog te redden?

Door het raampje zag ze dat ze een uitgebrand benzinestation passeerden met de verwrongen resten van een caravan op de parkeerplaats. Een bord met de tekst VLOOIENMARKT was op miraculeuze wijze aan de vlammen ontkomen.

Stella keek op haar mobiel, maar zag dat ze geen verbinding had. Volgens de kranten waren diverse basisstations en zendmasten uitgevallen, waardoor de evacuatie pas laat op gang was gekomen en er onnodig slachtoffers waren gevallen.

Stella deed het mobieltje in haar zak en dacht aan het weinige

dat haar chef haar had verteld. Een in stukken gesneden lichaam dat tijdens het bluswerk was gevonden; een puzzel waarmee de politie, die al druk met de branden bezig was, zich zonder hulp van buiten geen raad wist.

Haar gedachten werden onderbroken toen ze naast de auto iets zag bewegen. Een groep mannen in beroete camouflagekleding. In de binnenspiegel ontmoette ze de blik van de politie-assistent en hij legde uit dat het vrijwilligers van het korps burgerbescherming waren. In de geëvacueerde zones waren mensen aan het plunderen geslagen.

De hitte deed de lucht trillen. De bladeren van de berken waren al geel, de takjes van bosbessenstruiken kraakten onder haar voeten en ze kon zich niet herinneren wanneer het voor het laatst had geregend.

De assistent wees haar de weg onder een hoogspanningskabel door en over rotsen waar in spleten tussen de stenen wilde tijm groeide. Aan de andere kant was de afzetting te zien rond een drooggelegde vijver. Er stond een witte plastic tent en er liepen technisch rechercheurs in beschermende kleding rond die in een ruitjespatroon systematisch de grond afzochten. Aan de rand van de vijver stond een lange, magere man, die met zijn hand over een verband wreef dat om zijn bovenarm zat. Een rode stoppelbaard en naast zijn voeten een rugzak. Hij stak zijn hand uit en stelde zich voor. 'Tommy Reyer.'

'Vegetariër?'

'Pardon?'

'Stella Robertsson. Wie heeft het lichaam gevonden?'

Reyer antwoordde niet direct. De verbazing bleef nog even in zijn ogen, maar toen slikte hij, schudde het van zich af en draaide zijn hoofd naar de vijver, waarin slechts een decimeter vuilbruin water stond.

‘Een paar vrijwilligers die hielpen bij het uitrollen van de waterslangen.’

‘Geen andere technische sporen?’

Reyer knikte in de richting van de technisch rechercheurs.

‘We zijn nog maar net met zoeken begonnen.’

‘Je hebt meer mensen nodig.’

‘De helft van de regionale politie is uitgeleend aan de gezamenlijke hulpdiensten.’

‘Hoe was ze in stukken gesneden?’

‘Geen flauw idee.’

‘Leeftijd? Geslacht?’

‘We hebben na de lunch een afspraak met de gerechtsarts. Ze hebben beloofd dat ze dan klaar zijn.’

Stella keek om zich heen. Ze probeerde de rook weg te denken die vlak boven de boomtoppen hing, de fijne vlokjes as die als de pluisjes van uitgebloeide paardenbloemen door de lucht dwarrelden. Dit was geen plek waar je naartoe ging als je er niets te zoeken had.

‘Van wie is deze grond?’

‘Van Axel Thulin.’

Stella keek verrast op. Aan haar geestesoog gingen vage beelden voorbij. Tv-interviews en nieuwsuitzendingen over milieu-protesten, baardige studenten die zich aan bosbouwmachines hadden vastgeketend, jonge meisjes met Palestijnse sjaals en hennakleurig haar, een bloedeloos gezicht dat van elke willekeurige jonge knul had kunnen zijn.

‘Axel Thulin?’ vroeg Stella. ‘Die van de bouwmarkten?’

Reyer knikte.

Reyer zat achter het stuur. Naast hem dronk Stella uit een flesje Ramlösa, waar de streekbus het koolzuur uit had geschud. Ze spoelde het water rond in haar mond, maar raakte de wrange

smaak van as niet kwijt. De rook hing nog steeds dicht tegen de voorruit, naar hen loerend als een waakzaam roofdier, en Stella voelde zich gedesoriënteerd, nergens een gebouw te bekennen, alsof ze ver op zee waren.

Vanuit haar ooghoek zag ze dat Reyer naar haar gluurde.

‘Hoop dat je niet je vakantie hebt hoeven onderbreken.’

Stella had al jaren geen vakantie gehad, maar dat zei ze niet.

‘Maar misschien heb je dit jaar pas laat vakantie?’

‘En jij?’

‘Wij zijn afgelopen voorjaar naar Kreta geweest, heb nu alleen nog een paar compensatiedagen over.’

Reyer maakte in de middenconsole het vakje open en haalde zijn mobiel tevoorschijn. Hij drukte het zwarte schermpje weg en keek op zijn klokje. De auto stuiterde toen ze door een gat in het wegdek reden.

‘Heb je al gegeten?’

‘Nee.’

‘De enige plek waar je kunt eten is het vrijwilligerskamp, maar ze hebben daar redelijk goede maaltijden, vandaag is het vis, geloof ik.’

‘Ik hou niet van vis.’

‘Ze serveren ook een stoofschotel van kip.’

‘Ik hou niet van eten.’

Reyer keek haar aan.

‘Hou je niet van eten?’

‘Niet bepaald.’

‘Dat is hetzelfde als zeggen dat je niet van...’

‘Hebben jullie gecheckt of er mensen als vermist zijn opgegeven?’

Reyer antwoordde niet, hij beet op zijn lip en merkte niet dat een blaasje in zijn mondhoek begon te bloeden.

‘Vermisten?’ herhaalde Stella. ‘Mensen die van de aardbodem zijn verdwenen?’

Reyer schrok op en keek weer naar de weg.

‘O... dat laten we uitzoeken, ik weet niet of je het weet, maar de internetverbinding ligt er hier minstens tien uur per dag uit.’

Stella knikte, ook al wist ze niet veel meer dan wat er in de kranten had gestaan – waaraan ze overigens niet veel geloof hechtte.

‘Misschien is het verstandig ook de vreemdelingendienst te raadplegen,’ zei ze. ‘Of er in deze streek misschien een paar asielzoekers rondhangen. Daar verdwijnt ook wel eens iemand van.’

‘Zeker.’

Reyer leunde achterover en draaide de stoelleuning in de juiste positie. Ze reden een poosje zonder iets te zeggen. Toen verscheen er een glimlach op Reyers gezicht.

‘Een thuiskantie.’

‘Wat?’

‘Zo noemen wij dat. Dat zijn we in augustus van plan. Paddestoelen plukken rond het huis, wat vlooiemarkten aflopen.’

Reyer zuchtte en zijn oogopslag kreeg iets neerslachtigs. Hij zette de ruitensproeier aan en draaide de ruitenwissers op maximumsnelheid in een vergeefse poging om de roetschilfers te verwijderen.

‘We gaan dit wel oplossen.’

Hij keek in de achteruitkijkspiegel en schakelde de motor in een lagere versnelling, alsof hij zich voorbereidde op een inhaalmanoeuvre of een steile helling. Door een opening in de asnevel zag Stella een bord met het symbool van een vliegveld.

‘Ik weet dat het er somber uitziet, maar uiteindelijk loopt het wel goed af. Ze hebben beloofd het op te lossen.’

‘Wie zijn “ze”?’

Reyer dacht even na.

‘De overheidsinstellingen. De regering.’

Ach gut, wat schattig, dacht Stella, maar ook dat zei ze niet.

2

Reyer zette de motor in zijn vrij en liet de auto het laatste stukje uitrollen. Ze kruisten een spoorwegovergang en toen waren ze in de stad.

De straten waren begraven onder een tien centimeter dikke laag as en de gevels waren smerig als in vroegere communistische landen. Op verschillende plaatsen kon je de voordeuren van huizen wijd open zien staan, lege terrassen die aan hun lot waren overgelaten, een groep vrijwilligers in felgele hesjes die met behulp van een startkabel probeerden een Skoda Fabia aan de praat te krijgen.

‘Dat is de Simonskyrka,’ zei Reyer. ‘Daar heeft Stalin een keer overnacht.’

Met een hand in de zak van haar jeans trok Stella door de stof heen haar slijpe recht, ze vroeg zich af wat er daarna zou komen. Zijn school misschien?

‘En dat is de Borgarskola. Daar ben ik tot mijn zestiende op school geweest.’

‘Interessant.’

Reyer zweeg.

‘Ben je hier wel eens geweest?’

‘Nee, helaas.’

Maar het was niet waar, ze was hier eerder geweest, haar ex-man Marcus had hier zijn rechtbankstage gelopen. In die periode was ze hier dikwijls op bezoek geweest en nu herinnerde ze zich dat ze vaak om de stad hadden gelachen, hoe ze het dialect imiteerden, grappen maakten over het provinciale karakter en in restaurants expres ingewikkelde maaltijden en exclusieve wijn bestelden.

Maar dat was toen, bijna twintig jaar geleden, toen het nog steeds goed tussen hen was, voor ze door het noodlot getroffen werden.

Wat een klotewoord eigenlijk.

Getroffen worden.

Alsof hun een natuurramp was overkomen.

Alsof de bliksem was ingeslagen of hun kelder was overstroomd.

Stella keek op toen Reyer een bocht nam en naar het Stads-hotel reed. Een geel gebouw van rond de eeuwwisseling met een kopergroen dak en een bouwsteiger tot halverwege de gevel. Op de parkeerplaats was geveegd, maar hoge wallen van as hadden bijna een soort straat gevormd en toen ze stopten klonk in de wielkasten een schrapend geluid.

Reyer keek op zijn horloge.

‘Wat zullen we doen? Zullen we afspreken elkaar hier over een halfuur te zien?’

Stella gaf geen antwoord. Hoewel ze zich al een beeld had gevormd, maakte ze van de gelegenheid gebruik om hem wat nader te bestuderen. De klitten in zijn door de zon gebleekte haar, de gesprongen lippen vol blaasjes, als een Noorse avonturier in de woestijn.

Haar zwijgen leek hem nerveus te maken, hij verschoof zijn handen op het stuur, veegde toen het zweet aan zijn broekspijpen af, maar wist niet goed waar hij zijn handen moest laten.

‘Heb je het adres gekregen?’

Stella schraapte haar keel.

‘In deze zaak heb ik de leiding over het vooronderzoek,’ zei ze. ‘Ik hoop dat je er geen probleem mee hebt dat de NOA hier de dienst uitmaakt.’

Reyer hield een paar seconden zijn mond, zo te zien zich niet bewust van het feit dat hij iets in zijn zakken zocht. Maar toen stopte hij en glimlachte weer.

‘We zijn blij met je komst.’

Stella knikte. Ze deed het portier open en was al bijna uitgestapt, toen Reyer haar tegenhield.

‘Wacht even.’

Hij trok het dashboardkastje open, zocht met zijn hand in een tasje van een apotheek en overhandigde haar een doosje.

‘Tegen de rook.’

Stella keek naar het doosje in haar hand. Oogdruppels.

‘Ik heb ook een auto nodig,’ zei ze. ‘Met een goede stereo-installatie. Ik heb een mailtje met voorstellen gestuurd.’

Stella ging de hotellobby binnen. Rode vaste vloerbedekking en verlepte kamerplanten. Aan de muur hing een bordje waarop met de hand was geschreven dat het restaurant gesloten was en de kamers niet werden schoongemaakt. Iets voorbij de balie was een zithoek waar een ouderwetse tv stond opgesteld. Drie mannen zaten er druk te discussiëren met hun ogen aan het scherm gekluisterd, waarop een nieuwsbulletin werd uitgezonden.

Stella liep naar de balie en kreeg oogcontact met een receptionist in een versleten T-shirt met een afbeelding van de Noorse blackmetalband Mayhem.

‘Stella Robertsson. Er is een kamer voor me gereserveerd.’

De receptionist begon achter de balie in een stapel handgeschreven papieren te bladeren. Stella draaide haar gezicht naar de mannen bij de tv en het viel haar op dat ze allemaal op kousoevoeten zaten.

‘Robertsson was de naam?’

Stella keek weer naar de receptionist en knikte. Hij bleef tussen zijn papieren zoeken en Stella liet haar blik over zijn T-shirt gaan.

‘Fraai.’

‘Dank je.’

‘Ik heb ze in ’94 in Oslo live zien optreden.’

De receptionist grijnsde terwijl hij het juiste vel papier vond;

hij pakte een balpen met reclameopdruk van het Vasamuseum en probeerde of die het deed.

‘In ’94 was ik nog niet geboren.’

Hij legde het papier op de balie en gaf Stella de balpen. Hij keek haar schuin van opzij aan en Stella kon niet zien of hij met haar flirtte of niet.

‘Even onderaan tekenen.’

Stella nam de pen aan en zette haar handtekening.

‘Eigenlijk vond ik Darkthrone beter dan...’

‘Sst,’ klonk het opeens vanuit de zithoek.

Stella schrok op. Ze keek naar het groepje mannen bij de tv, dat haar een teken gaf stil te zijn; ze wendde zich tot de receptionist, die in een berustend gebaar zijn schouders ophaalde terwijl een van de mannen het geluid harder zette. Ze hadden op het weerbericht gewacht, maar tot hun teleurstelling begon de meteoroloog met de mededeling dat het hogedrukgebied dat boven Scandinavië hing niet van zijn plaats kwam.

Stella gaf het vel papier terug aan de receptionist en dempte haar stem.

‘Veel gasten?’ vroeg ze.

‘Journalisten,’ antwoordde hij terwijl hij het papier in een map stopte.

‘Had erger gekund.’

Hij haalde een sleutel uit een kastje en legde die samen met een informatiefolder voor Stella neer.

‘Kamer 207. De trap op en bij de liften naar links. Het wachtwoord voor de wifi staat hier, maar er is vaak geen verbinding.’

Stella stopte de folder in haar broekzak en liet de sleutel in haar hand bungelen. Ze wilde zich net omdraaien om weg te lopen, toen de receptionist haar tegenhield.

‘Nog één ding.’

‘Ja...?’

‘We hebben de brandmelders moeten uitschakelen. Dat je het maar weet.’

De inrichting van de kamer was een zonderling mengsel van Scandinavisch en Afrikaans. Houten wanden en olielampen deelden de ruimte met groteske medicijnmanmaskers en een salontafel in de vorm van een Afrikaanse trommel; aan de wand naast het bed hing een dierenhuid die veel weg had van een zebra.

Stella liet zich op het bed zakken en ging op haar rug liggen. Ze deed haar ogen dicht en haalde een paar keer diep adem, probeerde de bijtende smaak van rook te negeren, maar dat lukte haar niet.

Dit was heel iets anders, iets wat ze nog niet eerder had meegemaakt. De stank bleef continu hangen, zelfs aan de lucht van een lijk wende je meestal na een paar uur, maar dit niet. De rook drong door alles heen, je kon hem bijna fysiek voelen.

Stella schrok toen haar mobiel piepte. Niet één, maar vijf keer. Het mobiele netwerk functioneerde kennelijk weer.

Ze keek op het schermpje en zag een tekst met de naam van Marcus eronder. Hij had weer een column geschreven. In de meest elitaire ochtendkrant. De fatsoenlijke jurist. De edele ridder van de fundamentele waarden en normen. De laatste samoe-rai van het fatsoen.

Stella beet op haar lippen. Ze stonden beiden in een andere hoek van de boksring, zowel beroepsmatig als privé, met elk zijn opvatting over rechtvaardigheid, met elk zijn visie op wat beschermd moest worden en gestraft. Ze waren er al die jaren in geslaagd die verschillen te overwinnen, maar toen het ongeluk hun getroffen had, lukte dat niet meer en waren ze vreemden voor elkaar geworden die elkaars slechtste kanten versterkten.

Stella legde haar telefoon weg en vroeg zich af waarom ze hem zo hardnekkig bleef volgen.

3

Stella liep in zuidelijke richting door de binnenstad. Gewoonlijk was het hier een drukte van belang, kantoorpersoneel op weg naar huis en tienermeisjes op jacht naar iemand die drank voor hen wilde kopen, bedelaars met overvolle zakken met lege blikjes aan het stuur van hun fiets, maar nu echode er nauwelijks geluid tussen de gevels en haar voetsporen waren de enige die in de laag as te zien waren.

Stella veegde een zweetdruppel van haar oor. Als het niet zo heet was geweest had je kunnen denken dat het november was. Ze had het adres op haar hand geschreven, maar in het halfdonker waren de huisnummers moeilijk te lezen, ze moest verschillende keren blijven staan om dichterbij te komen. Ze vervloekte zichzelf dat ze geen zaklantaarn had meegenomen, die ze anders altijd inpakte als ze op reis ging, net als haar Gerbermes, de stormaansteker en de reservebatterij voor haar mobiel.

Ze stak een speelplaats over en ging linksaf na een ijzerwinkel die reclame maakte voor goedkope barbecues, toen was ze er.

Het opgegeven adres bleek een schoolgebouw te zijn van lichtrode baksteen, geen politiebureau.

Enigszins in de war keek Stella om zich heen, zocht naar iemand om het te kunnen vragen, pakte haar mobieltje, maar ze had geen verbinding, dus kon ze niet bellen, noch haar gps checken. Ze wilde net omkeren, toen ze ze zag: de radiowagens op de geveegde parkeerplaats voor leraren, bedekt door een laag verse as.

Reyer wees haar de weg door de verlichte gang, een afdeling binnen waar op de muur de VN-Verklaring van de Rechten van de Mens was geschilderd. De klaslokalen waren provisorisch gevuld met prikborden en postvakjes; bezemkasten waren in verhoorkamertjes veranderd en de politiehonden zaten naast elkaar langs de muren. Tot drie keer toe liep Stella bijna tegen geüniformeerde agenten op die hier kennelijk ook de weg niet wisten.

‘Het is heel eenvoudig te verklaren,’ zei Reyer.

Toen vertelde hij dat de brand ervoor zorgde dat het data- en telefoonnet voortdurend crashten. Maar op het politiebureau communiceerden ze via het Zweedse RAKEL-systeem, waarvan de basisstations voor veel zwaardere omstandigheden waren gebouwd en wel tot zeven dagen over reserve-energie beschikten. Om die reden was er besloten dat de gezamenlijke hulpdiensten hun gebouwen tijdelijk zouden overnemen.

Reyer liep voor haar uit een halve trap af, ging naar rechts, liep in de richting van een deuropening met een raam van matglas en toen hij plotseling stilhield, scheelde het maar een millimeter of Stella was tegen zijn rug op gelopen.

Voor de deuropening stond een geüniformeerde politieman met een rechthoekig gezicht en zijn haar in een knot. Zijn gezicht zat vol roetvlekken en tussen zijn broekriem zat een dolk in een schede. Vlak achter hem stond een klein groepje assistenten en inspecteurs.

Reyer lachte onzeker.

‘Sorry.’

Hij deed een stap opzij en wilde net passeren toen de politieman zijn gederde arm uitstak en hem de weg versperde.

‘Wachtwoord.’

‘Wat?’

‘Noem het wachtwoord.’

‘Schei uit, man.’

‘Weet je het niet?’

Achter hem klonk vrolijk gefluister van zijn collega's. Alsof ze een jaar of twaalf waren en na de gymles alleen met het pispaaltje in de kleedkamer waren.

‘Hou op, Eddie.’

‘Jij bent toch een vip. Dan moet je het wachtwoord toch kennen?’

‘Meen je dat?’

‘Zijn ze vergeten het je te vertellen?’

Eddie bleef Reyer aanstaren, hij hield zijn hoofd iets opzij en fronste zijn voorhoofd, alsof hij een bijzonder insect bestudeerde. Toen barstte hij in lachen uit.

‘Ach, verdomme man, ik maak maar een geintje!’

Hij gaf Reyer een stomp tegen zijn schouder, net hard genoeg om onmogelijk als kameraadschappelijk te worden opgevat. Hij boog zich naar Reyer – hij was minstens een kop groter.

‘Wolvenpis, dat is het juiste woord.’

Hij trok zijn arm weg en maakte een buiging terwijl hij hun met een overdreven gebaar vrij baan gaf.

Reyer en Stella liepen verder. Achter zich kon Stella zijn collega's horen lachen.

Een scheikundelokaal was op een acceptabele manier omgebouwd tot rechercheafdeling. De kasten met bunsenbranders en erlenmeyers stonden naast prikborden en grootschalige kaarten van de provincie. Tegen een van de hoeken van een zuurkast lag een stapel mappen met onderzoeksrapporten. Op een whiteboard kon Stella nog net de resten onderscheiden van met viltstift geschreven letters: DE TOEKOMST IS VAN JULLIE.

Een goedgetrainde man met een verwilderde baard en gekleed in een kasjmier slip-over stond met zijn rug naar Stella en Reyer. Hij praatte met opgewonden stem in zijn mobiele telefoon.

‘Meen je het echt? Die verdomde bitcoincomputers van hem

nemen te veel plaats in? Na alle shit waarmee jij hem geholpen hebt?’

Reyer stak zijn hand op en zwaaide naar hem om de man te laten weten dat ze er waren, maar die was te zeer in beslag genomen en zijn stem klonk almaar harder.

‘Waarom? Omdat de wind verdomd snel kan draaien. Moet je daar dan niet als de bliksem wegwezen om niet het risico te lopen dat je straks met honderden anderen in zo’n luizige gymzaal moet slapen?’

De man zuchtte.

‘Maatschappelijk belangrijk werk. Hoe vaak hebben we het daar al niet over gehad? Overigens heb ik buiten collega’s die door de hitte worden gegrild als bacon. Je kan me de pot op, maar ik vertrek niet voor...’

Nu schraapte Reyer zijn keel en de man draaide zijn hoofd om. Hij was jonger dan Stella had vermoed, dichterbij de dertig dan de veertig, met ijzige ogen en een pleister recht over zijn neus.

Als je zijn kleren niet meerekende – de Citroëngele stropdas en het dure Breitling-horloge aan zijn pols – had ze hem kunnen aanzien voor een figurant in een fantasyserie.

Heel even trok er een beschroomde schaduw over zijn gezicht, maar net zo snel was die weer verdwenen en maakte hij een einde aan het telefoongesprek. ‘Sorry,’ zei hij. ‘Ik probeer plannen te maken voor het geval de wind de shit in zijn greep krijgt.’

‘Is dat dan niet al gebeurd?’

Er verscheen een brede lach op het gezicht van de man en Stella vond dat hij iets oprechts had, iets spontaans en eerlijks.

‘Stella Robertsson,’ zei Reyer. ‘Dit is Alex Öhman.’

Stella stak haar hand uit en Öhman nam hem aan.

‘En waar zijn de anderen?’

Reyer en Öhman keken elkaar aan. Reyer kon niet nalaten te lachen.

4

Een halfuur later liepen Stella en Reyer door de verlichte hal in de richting van de voordeur. Ze hadden Öhman opgedragen de namen te verzamelen van alle personen die na 2010 in de provincie als vermist waren opgegeven, met de nadruk op vrouwen tussen de twintig en de dertig.

‘Laat maar eens horen,’ zei Stella. ‘Vertel wat je weet over Thulin.’

‘Ik dacht dat je wist wie hij was?’

‘Alleen wat ik over hem in de kranten heb gelezen.’

Reyer liep langs het schoolrestaurant en knikte naar een groepje agenten dat aardappelen stond te schillen en uien te hakken voor in een pan op een pingongtafel.

‘Axel Thulin, de op drie na grootste boseigenaar van het land, bezit een achttal bouwmarkten, van Ystad in het zuiden tot Harparanda in het noorden, bij elkaar goed voor een omzet van meer dan twee miljard.’

Na de administratie liepen ze de hoek om. Passeerden rijen metalen kasten met afgebladderde verf en bekladderd met schuttingwoorden, vitrinekasten van leerlingen met bij handenarbeid gemaakte werkstukken.

‘Bekende filantroop,’ ging Reyer verder. ‘Geeft jaarlijks miljoenen aan goede doelen. Hij heeft een dochter met een hersenbeschadiging en hij zit in het bestuur van de Gehandicaptenraad Zweden. Tussen 2002 en 2006 zat hij voor de partij Moderaterna in het parlement.’

Stella knikte, maar reageerde niet. Vanuit een ooghoek had ze iets zien bewegen. Eddie die het toilet in glipte.

Tien meter voor de ingang hield ze stil.
'Ga jij maar vast. We zien elkaar zo wel buiten.'

In het toilet rook het scherp naar rook en ontsmettingsmiddelen. Aan de ene kant was een rij met wc-deuren en aan de andere kant een paar urinoirs en wastafels.

Eddie stond bij een van de urinoirs te plassen terwijl hij zijn beide handen in zijn nek gevouwen hield. Toen Stella binnenkwam, keek hij over zijn schouder. Eerst verbaasd, maar nog geen seconde later veranderde zijn blik in een honende glimlach.

Stella legde haar volle gewicht in de schop tegen zijn achterste en er ging een roes door haar heen toen ze hem raakte. Ze wist dat het verkeerd was. Ze wist dat het als verkeerd werd beschouwd. Maar dat kwam doordat mensen hadden geleerd dat het verkeerd was. Omdat ze geleerd hadden medelijden te hebben met pestkoppen, moordenaars en verkrachters.

Eddie was volstrekt verrast en had geen tijd om zich te verweren. Zijn voorhoofd sloeg tegen de tegels en hij wankelde achteruit, vond niets om zich aan vast te houden en viel hard op grond.

Hij kreunde, vertrok zijn gezicht van de pijn en hield zijn ene hand tegen zijn stuitje.

'Idiote... verdomde hoer!'

Stella trok een papieren handdoekje uit de houder, veegde het zweet van haar voorhoofd en keek in de spiegel. Ze draaide de kraan open en spoelde haar handen af.

Toen liep ze langzaam naar Eddie en ging op haar hurken naast hem zitten. Ze wachtte tot hij naar haar keek voor ze begon te praten.

'Jij bent een stommeling. Je wist dat dit vroeg of laat zou gebeuren.'

Eddie antwoordde niet. Staarde haar alleen maar aan met zijn ogen zwart van haat. Stella keek naar zijn kruis en liet hem weten: 'Je hebt in je broek gepist.'

5

Axel Thulin woonde ongeveer vijf kilometer ten noorden van de stad en de weg ging hier flink omhoog. In hun rijrichting waren twee rijstroken, zodat je vrachtwagens kon inhalen, maar het was stil op de weg en Stella realiseerde zich dat ze geen verkeer had gezien sinds ze uit de bus was gestapt.

Na een tijdje werd de weg weer vlak en verdween de extra rijstrook. Op datzelfde moment joeg de wind een gat in de rook en Stella schrok. Ze had nu vrij zicht en opeens kreeg ze een idee van de omvang van de brand.

Het was alsof er een atoombom was ontploft, een verwoest landschap van rokende boomstronken en gevelde boomstammen tot aan de horizon, een steriel maanlandschap, waar de enige menselijke aanwezigheid werd weergegeven door blusvliegtuigen die als gieren door de lucht cirkelden.

‘Mag ik je iets vragen?’

Stella schrok op, ze liet het uitzicht met haar blik los en keek naar Reyer.

‘Hoe wist je dat ik vegetariër was?’

‘Gegokt.’

Stella keek weer naar buiten, maar het moment was al voorbij. Het gat was gedicht en het enige wat ze nog zag was de donker-grijze muur van rook.

‘Heb je mijn persoonsgegevens gecheckt?’

‘Wat denk je?’

‘Ik weet niet wat ik moet denken.’

‘Het was je blik.’

‘Welke blik?’

‘Je hebt zo’n vegetarische blik in je ogen.’

‘Een vegetarische blik?’

‘Jullie zien er altijd zo gepijnigd uit, jullie zien overal ellende en lijden, maar jullie kunnen niet verbergen dat jullie er diep vanbinnen van houden.’

Reyer moest lachen.

‘Houden wij van lijden?’

‘Daar houden jullie het allermeest van, want dat maakt dat jullie je beter voelen dan anderen, het maakt dat jullie je moreel superieur voelen. Dat is de enige superkracht die jullie hebben.’

Stella zweeg en had meteen al spijt van haar woorden, ze beseftte dat ze te veel had gezegd, dat het meer over haarzelf zei dan over hem.

Ze keek naar Reyer, merkte dat er verrassing in zijn ogen scheen en ze perste er een glimlach uit waarvan ze hoopte dat die ontwapenend was.

‘Die rugzak van je hielp ook een beetje.’

Reyer grijnsde en richtte zijn blik weer op de weg. Een poosje reden ze zwijgend, passeerden een badplaats waar door de rook een deel van een duiktoren te zien was, het leek alsof hij op een drijvende steiger stond.

‘We zijn er over een kwartier.’

Reyer boog zijn hoofd naar voren en tuurde omhoog, alsof hij een vreemde vogel had gezien of keek of het regende.

‘Vorige week was het vuur bijna overgeslagen naar de andere kant van het meer. Dan had dit alles nu in as gelegen.’

Hij ging weer recht achter het stuur zitten.

‘Dat is de reden dat ik vegetariër ben.’

‘Wat?’

‘De klimaatcrisis.’

Reyer schudde zijn hoofd.

‘En het wordt alleen nog maar erger. Ergere branden. Hevigere stormen. Meer overstromingen. En er wordt niets aan gedaan. Alles blijft gewoon z’n gang gaan.’

‘Maakt geen moer uit.’

Stella hoorde amper dat ze het zei, maar uit Reyers reactie maakte ze op dat het meer was dan een gedachte.

‘Maakt ’t geen moer uit?’

‘Je wilt iets redden wat er niet meer is.’

‘Waar heb je het over?’

‘Dit land is al afgebrand. Sociaal. Politiek. Moreel. Het is niet de moeite waard om gered te worden, zelfs als dat zou kunnen.’

Reyer staaarde haar zo lang aan dat hij bijna een greppel in reed. Pas in de laatste seconde zwenkte hij terug de rijbaan op. Zijn ogen schoten vuur en Stella dacht dat dit de eerste keer was na hun ontmoeting dat hij zich echt opwond. Ze had gevloekt in de kerk.

‘En de kinderen dan?’ vroeg hij. ‘Denk je er dan niet over na hoe het met hen zal gaan? Denk je niet aan...?’

Maar Stella luisterde niet meer. Opeens werd ze overmand door beelden. Ingrid op de steiger met de zwembandjes om haar armen, vies en huilend na de voetbaltraining met het elftal van ’99, slapend in een berg popcorn en marshmallows in de tent na het vissen op rivierkreeft met opa in Dalarna. Beelden waartegen ze gevochten had om ze te begraven, die steeds minder vaak opdoken, maar die er nog steeds voor zorgden dat de grond onder haar wegzonk en haar vervulden met een bodemloos gemis.